

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve
Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:
□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyitlőr sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztői Iroda
és
kiadóhivatal:

CIRNER és LINGNER
Főter 38. szám alatt,
hova úgy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Előfizetési felhívás a „KÖZÉRDEK“ XVI. évfolyamára.

Lezajlottak a millenniumi év öröm-
ünnepi. Beállottak ismét a munkásság
hétköznapi. Lelkünkben megmaradtak
a verőfényes ragyogásnak sugarai, az
örömmámor felmagasztaló érzelmei s
ezek teszik munkánkat édesebbé, törek-
véseinket reményteljesebbé. A politikai
hírlapírók komoly feladatai komoly mun-
kát kívánnak. Nemesek a sajtóbíróknak
tartoznak felelősséggel, hanem első sor-
ban olvasó közönségüknek pártkülönbség
nélkül; annak az olvasó közönségnek, mely
a hazafias szabadelvű nemzeti politika
barátja és a különböző hatáskörben hat-
hatós érvényre emelje. Ennek az olvasó
közönségnek a multból örökségül ma-
radott nagy és nemes ideáljait kell szolgá-
lítani; ezeket kell terjeszteni, beoltani
a szívekbe és fejleszteni, hogy együtt
érezve, mindnyájan együtt munkálhas-
suk a haza új ezredévének boldog jö-
vendőjét.

A „Közérdek“ a maga szerény
eszközeivel szintén e nagy és komoly
kötelességet igyekezik betölteni. A mi
nehéz viszonyaink között soha sem té-
vesztette el célját, és erejéhez mérten
mindig teljesítette feladatát a hazafias,
szabadelvű, nemzeti irányú politika szol-
gálatában. Vármegyénk, városaink, köz-
ségekink közművelődési és közgazdasági
előhaladása, a társadalmi közélet föllep-
dése mindig meleg szószólókra talált
a „Közérdek“ hasábjain. Hű króni-
kásai igyekeztek lenni a kornak, mely-
ben élünk, és gondos magvetői a jövő-
nek, melyért dolgozunk.

E feladatokat kívánjuk teljesíteni a
jövőben is. Munkatársaink buzgalma fo-
kozottabb mérvben fog megfelelni köz-
önségünk igényeinek s ezzel szemben
reméljük, hogy olvasó közönségünk is
hathatósabb pártfogásában fogja részesi-
teni a „Közérdek“-et, melynek szer-
kesztésében dr. Ebergényi Sándor mint
főmunkatárs fog kiváló részt venni.

Nagy-Enyed, 1896. december hó.

A „Közérdek“ szerkesztősége:

Dr. Magyarai Károly. Török Bertalan.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . . . 3 „ — „
Negyedévre . . . . . 1 „ 50 „

Az előfizetési pénzek Cirner és Ling-
ner kiadó céghez küldendők, kik a lap
esiuos kiállítására és pontos szétküldése
felől gondoskodni fognak.

A névmagyarosítás.

(Sz. N.) Magyarországon évenként
átlagosan 750—850 névmagyarosítás
fordul elő, amelynek engedélyezése tudva-
levőleg a belügyminiszter hatásköréhez
tartozik. Az engedélyezésért köztudomás
szerint nem kell semmiféle illetéket fizetni,
hanem csak a kérvényre kell a rendes
50 kros bélyeget ráilleszteni. Innen eredt
az a részint tréfás, részint gúnyos föl-
fogás, a mely a magyarosított neveket
50 krajczárosoknak szereti nevezni.
Pedig hát ez az ironia éppen nem indo-
kolt és legkevésbé sem helyén való,
mert elvitázhatatlan, hogy minden név-
magyarosítás határozottan hazafias aktus,
a mely annál is inkább dicséretet és
elismerést érdemel, mivel kétségkívül
bizonyos önlegyőzéssel jár. Nagyon hely-

TÁRCSA.

Az éjhez.

Szeretlek én, te titkos, néma éj;
Szeretlek én, mint jó barátomat,
Aki előtt nem kell elrejtennem,
Ha bús szememből forró köny fakad.

Mi bánt, mi fáj, nyiltan kitarthatom;
Te nem gúnyolsz ki, mint az emberek,
Ha mellemből a mely sohaj kitör.
És ajkimon a rejtett kin remeg.

Ha kél a nap, s első sugarai
Mindent rózsás aranynyal fonnak át:
Kitarja kelyhet a virág, s vigan
Csicsergi a madár legszebb dalát.

Én akkor rejtem el szívembe mind,
Mi lelkesít és égetőn gyötör,
S arcomra árnyat nem vet fájdalom,
S nem vonz mosolyt a csábító gyönyör.

Azt hinnék akkor: márványszirt vagyok,
Kemény, rid'g. érzesteren, hideg;
Pedig, hajh! bennem forró forr a vér
S viharzik lelkem, mint a fürgeteg.

S amig érzelmeim hullámaitól
Szívem rezzelve majdnem megszakad
Arcom nyugodt; egy röppenő sohaj
Sem hagyja el bezárult ajkimat.

Hiszen mi itt benn szent tűzével ég,
Mért tudja az, ki úgy sem érti meg??...
S minek panasz, ha senki, senki sincs,
Ki enyhet adna, hogyha szenvedek!

Csak hallgatok; s e néma hallgatás
Sajgón feszíti minden idegem!
Hiába vágyom én feltárni szám,
Körtöltem minden, minden idegen!

De ha az éj borul a földre le,
S nem les reám kíváncsi vizsga szem:
Kitör belőlem, mint a szabadult
Rab, a forrongó, lázas érzelem.

Mellem zihál, szemembe köny szökell,
Szívem verése tomboló, szilaj;
Vérem hullama láng, amely emészt,
S jajjal szakad fel a megtört sohaj.

Talán csak egyszer — s ez vigasztalom —
Legyőz e tenger érzés, fájdalom,
És nemsoká pihenni térhetek,
S örökre nyugton, némán alhatom.

Zsüllke.

Robinson szigete.

Mi, valamennyien, gyönyörködtünk ifjusá-
gunkban a Robinson Crusoe kalandos törté-
netében, aki egy lakatlan szigeten magában
édegelt. Legalább száz esztendő óta min-
den ifju ember élvezetet talál ebben a
könyvben, s Robinson kalandjairól álmodo-

zik a nélkül, hogy kutatná, hogy hát való-
jában létezik-e az a mesés sziget, ahol e
regény hőse küzdelmes napjait átélte. Nem
kérdéztük ezt sehasem, hanem vettük a
történetet úgy, ahogy van, és Robinson a
kutyájával, papagályával és derék Péntek-
jével helyet kért a mi fiatal szíveinkben és
még később is, amikor kivettük részein-
ket az élet küzdelmeiből, szívesen és hálá-
san emlékeztünk meg erre a szép és tanul-
ságos könyvre, mint egy igaz barátira, aki-
nek a társaságában legboldogabb napjainkat
töltöttük el.

Robinson szigete azonban, amelyet mi
férfi korban lévő emberek már-már feledni
kezdünk, ismét feltámadt és pedig, eléggé
különösen, az által, hogy örökre elveszett.
Pár szóból álló távirat jelentette a na-
pokban, hogy a nagy oceánon levő Juan
Fernandez sziget, amelyet Robinson szige-
tének neveztek, vulkánikus kitörés folytán
a tengerbe süllyedt.

A tenger hullamai tehát nyomtalanul el-
nyelték azt a virulóan szép szigetet, ahol
Robinson tartózkodott volna, és elnyelték
vagy hatvan boldog családot, akik mostan-
ság ezen a szigeten éltek paradicsomi
életet.

Könyvnek aligha volt, sem azelőtt, sem
azóta, olyan reugeteg sikere, mint Defoe
Dániel Robinsonjának. Ezer meg ezer ki-
adást ért és a világ minden művelt nemze-

telen tehát az a felfogás, vagyis kedélyesebben mondva előítélet, amely az új magyar nevek értékét kicsinyelni igyekszik.

Nemzeti állammá kell lennünk s ezt csak nemzeti társadalom teremtheti meg; nemzetiekké kell lennünk minden izünkben, s a nemzeti egységnek kétségtelenül jelentékeny és nemcsak külsőleges kívánalma, sőt feltétele az, hogy minden egyén magyar nevet viseljen. Nem azt akarjuk ezzel mondani, mintha valaki idegen hangzású névvel nem lehetne jó hazafi, mert hisz ennek czáfolatával lépten-nyomon találkozunk, hanem azt, hogy a magyar létéhez mindenkinek jobban illik a magyar név, mint az idegen, amelyet valósággal túlhaladottnak, elavultnak kell tekintenünk, amennyiben az idegen név az illető családnak idegen eredetét jelzi, ami pedig a legtöbb esetben, amikor az idegen név viselői tisztán magyarok, igazán elavult dolog.

Ezt, és csakis ezt a hazafias szempontot tartsák szem előtt idegen nevű polgártársaink s ennek fölismerésében ne tévessze meg őket az a tradíciókhoz tulságosan ragaszkodó felfogás, amely azt hiszi, hogy „az apám becsületes nevét nem szabad megváltoztatni.” A pietást nem szabad túlhaltatni, legkevésbé pedig a hazafiság rovására.

Ez a felfogás azonban, miként a soraink elején említett átlagos szám mutatja, nagyon csekély arányban van elterjedve s azért szerfölött kívánatos, hogy ez irányban szélesebb körökben komoly társadalmi akció induljon meg. E téren minden társadalmi testület, minden társaskör és egyesület tapinta-

teinek a nyelvére lefordították. De nem is irtak ám sok ilyen könyvet!

Az alap gondolatot Defoe egy Selrangh nevű matróz elbeszéléséből merítette, aki vagy öt esztendeig élt magányosságban ezen lékatlan szigeten, amelyet Juan Fernandez fedezett föl, míg végre egy arra vetődő hajó fölvette és visszahozta hazájába, Angolországba.

Ez csupán megtörtént dolog az egészről, a többi a költő nagyszerű képzelmenek a műve, aki a legapróbb részletig híven megírta az elhagyott emberek életmódját.

Defoe, bizonyára, hogy az indiánokat és különösen Pénteket, ezt a rokonszenves, derék ficzkót szerepeltethesse, az indiai oceánra helyezte át a szigetet, olyan költői szabadsággal, amelyet nem fog neki rossz néven venni senki.

Defoe Daniel, aki a világot ezzel a remek művel megajándékozta, 1661-ben született Londonban. Puritán volt, mintaképe a tökéletes, szellemes férfunak, aki korának politikai áramlata ellen szállott sikra. Egy nagy feltűnést keltő röpiratáért elfogták, nyilvánosan pellengére állították és csaknem négy esztendeig sír lődött a börtönben.

Elég szomorú tapasztalatai voltak tehát ahhoz, hogy elforduljon a politikától és ez a hűtlenség csupán az irodalom javára szolgált, mert így született meg a „Robinson Crusoe kalandjai” című regénye, amelylyel

tos módon a maga keretében igen hasznos szolgálatokat tehet a hazafiságnak. És pedig itt természetesen azokat illeti a kezdeményes kötelessége, a kik állásuknál tekintélyüknél fogva vezérszerepeket visznek. A millennium megünneplése után valóban itt az ideje annak, hogy a névmagyarosítás ügyét a magyar társadalom általánosan fölkarolja.

Mily viasz dolog lett volna, ha például Petőfi Sándor, vagy Munkácsi Mihály megtartotta volna idegen családi nevét, (hogy több esetet ne említsünk). S amit e két nagy zsenink és más nagy emberünk megtett, azt bizony megteheti, s meg is kell tennie mindenkinek.

Reméljük, hogy hazafias fölszólításunk helyeslésre, méltánylásra és visszhangra fog találni mindenkinél, aki e sorokat sine ira et studio, de igaz hazafiai érzéssel tudja végig olvasni.

Valamennyi járás tek. főszolgabírájának és mindenik város tek. polgármesterének. Az egyes erdőkihágási kihágás miatt elsőfokulag elítelt tetesek által megfélebbezett ítéletekből II-od foku erdőkihágási bíróság azon sajnos tapasztalatot merítette, hogy a felebbezések irásbeli indokait számos esetben vagy az illető felek illetékes körjegyzői, vagy a szolgabírói irókákban alkalmazott írnokok és illetőleg díjnokok szerkesztik meg, írják be, és terjesztik fel a II-od foku bírósághoz. Tekintve, hogy hasonló esetek részint a főszolgabírói hatóságok és a körjegyzők hivatalos ténykedésének reputációját sértik és az I-ső foku hatóságok ítélezéseinek tekintélyét aláássák, részint pedig törvény- és szabályellenesek: felhívom tek. uraságotat, miszerint utasítsa alárendelt közegeit, hogy

nagyobb halhatatlanságot vivott ki magának, mintha még egy néhány száz veszekedő politikai röpiratot, vagy könyvet bocsát is világgá.

A Robinson az egész emberiség kincse. Nem szolgál pártokat, nem irány-regény, mint ama kor másik örökbecsű műve, Swiftnek a „Gulliver utazásai” című regénye, amelynek egyes részeit, politikai vonatkozásaiknál fogva, ma már angol olvasó is alig érti meg. Robinson tisztán erkölcsös munka, amely még mai napság is, mikor az erkölcs veszendőben van, hatást gyakorol a fogékony emberi lélekre.

Robinson nemcsak az emberszeretet, hanem a mély vallásosság is átlengi, és nem-e csillogtak könyvek szemünkben, amikor Robinson váratlan hazaérkezését olvastuk? Első találkozás az oly sok év után apjával, a jámbor ősz emberrel, aki a bibliában lapozgat és éppen a tékozló fiú visszatérését olvassa.

Mindez igen szép. Ma már nem irnak ilyet és alig is olvasnak el ilyes történeteket, csak a még mindig fogékony lelkű ifjúság találja kedvét Robinson érdekes történetében.

És habár az a kis sziget nyom nélkül el is tűnt a végtelen nagy Oceánban, az ifjúság ezután sem fogja kérdezni, hogy vajon létezik-e még a Robinson szigete? Számukra mindig létezni fog!

Gastron.

jövőre nézve hason irányu iratok szerkesztésétől annál is inkább tartózkodjanak, mert ellenesetben ellenük a fegyelmi eljárás lesz folyamatba téve és zugírászat miatt pedig feljelentés fog tétetni. Nagy-Enyed, 1897. január 22-én. Csató János kir. tanácsos, alispán.

Szövetkezés.

Kolozsvár, jan. 12.

A közgazdasági tudományok az emberek anyagi jólétének fejlesztésére hatnak és — ami ezzel kapcsolatos — szellemi jólétét és műveltségét mozdítják elő, mert ma már be van bizonyítva, hogy a társadalom műveltségének emelkedésével fokozódik annak anyagi jóléte és viszont.

Az a társadalom a legvagycosabb, a legfüggelenebb és a legboldogabb, amely a műveltségben legelő jár, amely legjobban értett hozzá arról gondoskodni, hogy a műveltség bizonyos színvonalát a társadalom minden tagja megszerezhesse, azaz: amelynek a legjobban és legkönnyebben hozzáférhetők az iskolái.

A felnőttek iskolája: a községi hitelszövetkezetek. Ebben az iskolában tanulja meg a föld népe, a hitellel banni, azt becsülni, erkölcsi és anyagi jólétét fokozni, hogy ezzel a magyar társadalomnak egy erősebb és egészségesebb tagja lehessen.

Hogy szükség van erre az iskolára, azt többek között a nyáron is tapasztaltam és ezért annak, ki ezt nekem nyújtotta, köszönettel tartozom.

A dolog így történt . . .

Egy vidéki fióktakarekpénztár igazgatósága megválasztása volt napirenden. A választás után egy takarekpénztári részvényekkel tulterhelt igen gazdag ember ezzel a kijelentéssel lepett meg: „Képzeld, körjegyző ur, azt a különös esetet, hogy még a harisnyás részvényesek is eljöttek szavazni és minket szinte leszavaztak!”

Ebben látjuk — hogy így fejezzem ki magam — a részvénytársasági műveltséget megtestesítve.

Hátha annak a harisnyás embernek van annyi esze, hogy akár jószántából, akár rábeszélésre egy jól jövedelmező takarekpénztárnál részvényeket vásárol: akkor, mikor a jogokat kell gyakorolnia, e szép jogát már nem használhatja, csak azért, mert harisnyában jár?!

Ez jellemzi a magyar társadalmat, hogy még ma is három külön, egymással nem igen érintkező, izolált rendet, vagy osztályt különböztet meg. Egyik nem érti meg a másikat, mert nincs érintkezési pont.

A főnemes nem érti a középosztályt és a földmivest (harisnyást) és ezek viszont úgy őket, mint egymást.

Más az életmódja, mások társadalmi szabályai, mások szórakozásaik, és — miért ne mondjuk ki egészen tisztán, akárhogy tagadjuk is? — mások erkölceik.

Nálunk, ha egy túltömött vendéglőben, színházban, vagy más nyilvános helyen nem egy társadalmi rendbeliek jutnak egymás mellé, bizony majdnem kivétel nélkül mindenkire kényelmetlen és alkalmatlan a helyzet.

És ez nincsen jól így!

Ezt akarjuk mi a szövetkezetek népszerűsítése útján megváltoztatni.

Ne legyen közöttünk más különbség, mint az, hogy becsületes-e valaki, vagy pedig nem. Ne érezze senki a társadalmi korlátokat.

Azokat ne rontsuk, hanem közös egyetértéssel bontsuk meg.

Aki több: hajoljon lefele, aki kevesebb: emelkedjék.

Önmiveledés útján iparkodjunk mindnyájan egyenlőkké lenni.

Ma már bebizonyított tény az, hogy hol kell a szövetkezeti eszmét hangoztatni. A papi és tanítói gyűléseken.

Ezen két mivelte tényező az, mely a nép oeléletébe legjobban belát, ez a két tényező az, melyhez a nép leginkább vonzódik; e két tényező az, mely mindig a nép között él és azzal jobban, rosszban osztozik. Azt mondják, hogy nálunk a papság csak a szószékben pap, máskor meg nem igen gondol a hivek gyarapodásával.

Gondoltak biz ok eddig is. De, mert legtöbbnek nem volt még meg a közgazdasági támpontja: nem igen mertek a cselekvés terére kilépni.

Hogy mennyire időszerű és czélszerű most a hitelszövetkezeti eszmét a papok elé vinni, hogy mennyire megértik és magukéva teszik azt, kitűnik abból, hogy napokint újabb és újabb jelentkezések történnek, hogy községeikben községi hitelszövetkezetek alapítására a központ közreműködjék.

Ujabbban is sok községben van alakulóban hitelszövetkezet.

Dolgozzanak is rajta, mert munkájokat jobbra nem fordíthatják.

A papok dolga ma már ez is!

Ezen munkájuk erkölcsi értéke fogja őket kárpotolni azért, mit az egyházpolitikai törvényjavaslatok törvénynyé emelkedése után munkakörüklől veszítenek.

El fogják azonban téveszteni az utat, hogy ha felekezeti és nemzetiségi szempontból fogják fel az eszmét, mert akkor ahelyett, hogy a most is kielégítésre váró differenciák elsimulnának, még inkább kielesedek azok.

Ne nézze a pap az eszme propagálásakor felekezetét, ne nézze a falu közönsége nemzetiségét, hanem nézzen és ügyeljen arra, hogy faluja összes becsületes emberei ez uton összekerüljenek, egy társaságot képezzenek és együtt legyenek egy erős vár, mely a lappangó ellenséggel, a szocializmussal és anarchizmussal könnyen küzd és diadalra jut.

Mindnyájan együtt közös jóra kell működnünk.

Aki ezt így nem érti, vagy nem akarja, az jobb, ha nem is áll munkatársaink közé, mert úgy falujának, mint az általunk már eredményes szövetkezeti küzdelemnek nem előharczosa, hanem hátramoszdítója lesz.

Vessen mindenki számot magával és csak ha a saját külön érdekét és felekezetének képzelt külön érdekét alá tudja vetni a közérdeknek: csak akkor álljon sorainkba.

Nem szabad e kérdés körüli kicsinyeskedni. Nem szabad a munkától huzalkodni, mert igaz, hogy szép eredményeket terem a hitelszövetkezet, de az erős munkát és erős jellemet is kíván.

Sokkal többet árthat egy felületes vállalkozás e terén, mint ha mit sem tenne az illető.

Egész emberek kellene a gátra! Nem egész munkaerejükkel, de amit ez eszméért tesznek, egész erejükkel tegyék, ne immel-ámmal.

Igy könnyű lesz a szövetkezeti érdeklőzést megteremteni.

Igy könnyű lesz a jó módot és takarékoskodást általánosítani.

Igy könnyű lesz a kivándorlás elé gátat vetni.

Igy könnyen megnyeri a jó tett jutalmát, de ha nem így lesz, úgy ócsut fognak aratni.

Nem vagyok én bizalmatlan a papság és tanitóság iránt, de őket közgazdasági kérdésekre eddig még nem igen nevelték. Azért félek, nehogy felvállról fogva a terhet, az alatt elgönyvedjenek.

Nagy, szép és erős munka vár rajuk, hogy azt, amit ok is csak ma kezdenek tanulni, azonnal másokkal is közöljék és ezekkel gyakorlatilag keresztül vigyék.

Dr. Gidófalvy István,
kir. közjegyző.

A báró Kemény család gyászja.

Ismét egy láncszem a gyászfűzérhez!

Azon gyászfűzérhez, mely egy idő óta a jóságos, közszeretben álló báró Kemény családot övedzi, amely mind nő és nő, csak is rövid szüneteket tartva növekedésében!

Ime, egy rózsabimbót kipattant a szeretet melege, és ez a sarjadás, mely végtelen örömök forrásául igérkezett, az életerős családtörzsnek egy teljében viruló szépségben pompázó nyílását hervasztja el... talán önmagának is ártva ez akaratlan, szívet facsaró pusztítással!

Mindig szomorú az elmulás, mindig le-sújtó a hátramaradottakra; és ezen megpróbáltatásnak a báró Kemény család az utóbbi időkben, fájdalom, gyakran volt kitéve.

Ámde mégis lehet vigaszt, enyhülést találni akkor, ha az élet utait szépen, közmegelegedésre megfutott aggokra, vagy nehéz, gyógyíthatatlan betegségben szynlódókra következik be az elmulás; de mikor egy életerős, deli tagja dől ki a családnak, mintegy villámsapástól találtan, a legszentebb női hivatásnak, az életadásnak nehéz óráiban... ez már megrázó csapás, valóságos tragikum, mely méltán kelti fel nemcsak a szorosán vett családtagok, hanem a széleskörű jó barátok, jó ismerősök, rokonlelkek igaz, mély részvétét.

Ilyen vigasztalan, mély bánatba döntötte báró Kemény Simont és a Kemény családot báró Kemény Simonné szül. pekrovina i Pekri Emmának váratlan, megdöbbentő halála.

A mindenkire jó, mindenki által szeretett és tisztelt, szép ifju nő egy kis földi angyalnak adott életet és ő maga megtért a mennyei angyalok közé; talán azért, hogy onnan felülről meg eberebb, áldásthozóbb szemmel örködhessen kis földi angyala fölött, kit oly örömpesve várt és akiben öröme ide lent nem telhetett!

Most kiterítve fekszik díszes ravatalon az ő csombordi udvarház egyik termében és a szerető rokonok, jó barátok serege zarándokol koporsójához egy imát rebegni a fölött, egy virágot helyezni arra.

Zarándokol könyes szemmel a falu apraja, nagya is, kiknek jóságos anyjuk, gyámolító testvérük, feledhetetlen, jó földesszonyuk volt!

A mélyen süjtött és közrészvétellel találkozó férj a következő gyászjelentést adta ki,

„Magyargyerómonostori báró Kemény Simon a maga és még névtelen kis leánya, valamint sógora pekrovina i Pekri Sándor és neje Tanesi Földvári Anna és gyermekei Giza és Olga nevében szomorúan tudatja nejeének magyargyerómonostori báró Kemény Simonné született pekrovina i Pekri Emmának 1897. január hó 24-én deli 12 órákor, életének 37-ik, boldog házasságának 16-ik évében történt gyaszos elhunyát. A boldogultnak hült tetemei folyó hó 26-án delután 2 órákor fognak Csombordon a halottas háznál a róm. kath. egyházi szertartás szerint a csombordi családi sírkertbe, a föltámadásig, elhelyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat folyó hó 27-én delélelt 10 órákor fog Nagy-Enyeden az Egek Urának bemutatatni. Az örök világozság fényeskedjék neki! Csombordon, 1897. január hó 24-en.“

A sokak által és méltán megsiratott nőnek a végtisztesség Csombordon e hó 26-án kedden delután adatott meg óriási résztvevő közönség jelenlétében, melynek sorai között az erdélyrészi főnemes családok nem egy kimagasló alakját láttuk, s melyen képviselve volt a vármegye, Nagy-Enyed város, az államhivatalok tisztviselői kara, a nagyenyedi honvéd tiszti kar.

A gyászszertartást a megfelelő segédlettel Deli Ödön nagyenyedi minorita-házfőnök végezte és annak befejeztével a több mint 25 szebbnél szebb koszorúval borított koporsót a család fiatalabb tagjai és a ház jó barátai vállukon vittek ki a gyászkocsizhoz, melyet a gyászolók és végtisztességre megjelentek nagy tömege kísért az udvarház egyik kertjében fekvő családi temetkezőhelyhez, hol ismételt beszentelés után örök nyugalomra helyeztek a boldogsága derekán megtört urnót. Álmodjék ott saját elmúlt boldogságáról és azon ártatlan csecsemő boldogságáról kinek élete aran adott életet! Nyugodjék csendesen, emléke örökké élni fog övei és az őt ismerőt között!

A „Szegény tanulókat segélyező kör“ fillér-estélye.

Jótekonysági intézményeink ezen egyik leghatékonyabban működő egylete f. hó 23-án tartotta meg ez évadban második estélyét a Nemzeti Szálló részben ujonnan festett nagy termében. A belépőre jótekonnyan hat az izléssel festett nagy terem; kár, hogy a fölep átfestés nélkül maradt, ez sokat levon az összhangból. Különösen szép látványt nyújtott ez este a tánczterem, zsufozásig telve városunk intelligens közönségének egész seregével. Ott láttuk városunk összes szépeit; a szem nem birt eleget gyönyörködni a szebbnél szebb alakok és fényes öltözetekben. A műsor egy „Hegedű-quartett“-tel kezdődött, melyet igen szépen és precziz adtak elő: Benedek Miklós, Lóte Pál, Magyar Ferencz és Pásztor Gyula VIII. gimn. o. tanulók. Követte ezt Kovács Mariska k. a. szavalata, ki hatásosan adta elő Poé Edgár „Holló“-ját, ezen oly nehéz és sok ügyességet és rátermettséget követelő darabot. A kisasszony szépen megfelelt nehéz feladatának, a közönség pedig zajos tapsokkal honorálta a szép előadást. Valódi élvezetet nyújtott a műsor harmadik száma: a Bisztricsány Katicza, Gerger Malvin, Hajdu Erzsi, Lóte Piroska, Szilágyi Rózsika, Váró Jolán, Bodrogi János, Dancs Mózses, Hegedűs Zsigmond, Kiss Béla, dr. Reich Béla és Tunyogi János által előadott népdal-egyveleg. A jól és szépen előadott éneksz-

mokért elismerő tapsokban részesült Vere s Sándor énektanár is, kinek szintén nagy érdeme van a műsor e számának fényes sikerében. A műsor utolsó számát Molnár Gyula m. kir. vasuti mérnök felolvasása töltötte ki. A felolvasó ur, lapunk munkatársa, egyik szerzeményét olvasta fel, az ő szokott ügyességével interpretálva saját kiváló szépirodalmi termékét. E beszélye, tudunkkal, közelebről a „Kolozsvár“-ban fog megjelenni.

Féltíz órákor a műsor végével kezdetét vette a táncz, mely szakadatlanul a késő éjjeli órákig tartott. A négyeseket 80 pár járta, mi a fillér-estélyeken hallatlan numerus és — sajna — sok bálrendező irigységét keltette fel.

Vegyes hírek.

— **Olvasóinkhoz.** Lapunk mai száma közli előfizetési felhívásunkat. Midőn e helyen is felhívjuk arra t. olvasóink figyelmét és kérjük jövőre is szíves pártfogását, kötelességünknek ismerjük ezuttal is kijelenteni, miszerint jövőben is első és fő kötelességünk leendő az elvállalt feladatnak hiven megfelelni. Munkatársaink a régi és ezek száma a folyó évben is még szaporodott, mert mindig egyik kiváló gondoskodásunkat képezte, hogy lapunk minden egyes rovata szakképzett író által láttassék el. Rendes dolgozóitársaink: dr. Ebergényi Sándor, Lázár István, Horváth Miklós, dr. Farnos Árpád, Székelyhidyi Viktor, Balogh Ferencz, Pakots Ferencz és Székelyhidyi Ödön. Időközönként Albert Iván, dr. Bikfalvy Károly, Gáspár János, br. Kemény Endre, Kis Pál, Lengyel György, dr. Nagy Károly, Szabó Jenő, Szabó Gyula, Szilágyi Farkas, dr. Varró László, dr. Winkler Albert, dr. Werner Gyula kiváló tollából nyerünk közleményeket. Tudósítók — mint eddig is — mindig a leglekiismeretesebben és leghivebben fognak értesíteni mindazokról, mik a vármegye területén történnek és olvasóinkat érdeklik. A Budapesten a kiváló hírlapíró Lichtenstein József szerkesztésében megjelenő „Pester Correspondenz“ czimű könyvomatossal lappal fennálló viszonyunk pedig lehetőségessé teszi nekünk, hogy az összes vidéki lapokat megelőzve a fontosabb politikai mozzanatokat azonnal közölhesük. Egyik szerkesztőnk országgyűlési képviselő is lévén, a legérdekesebb budapesti híreket távirat útján fogja közölni lapunkkal. Magunk részéről tehát mindent megteendünk, hogy t. olvasóink igényeit kielégítsük, de viszont fáradozásainkat csak úgy koronázzandja siker, ha ebben olvasó közönségünk kellő mérvbeni pártolását megszerezhetjük, miért is utolag is tisztelettel kérjük az előfizetések megújítását.

— **Nekrológ.** A nagyenyedi polgárság egyik vezető férfia, Lázár Károly városi polgár, képviselőtestületi tag, e hó 26-án végelgyengülés következtében családjá, rokonsága és jó ismerősei legnagyobb bánatára el-

halt. Az elhunyt temetése e hó 28-án délután 3 órákor lesz, hol az ipartestület, melynek az elhunyt elnöke, a tűzoltó-testület, melynek tb. pénztárnoka volt, testületileg vesz részt, valamint a városi tanács és képviselő-testület is saját zászlója alatt jelenik meg annak a temetésén, ki városi polgárságunk beléletének, békességes működésének egyik legnagyobb és legbuzgóbb uttörője volt. A család a következő gyászjelentést adta ki: Özv. Lázár Károlyné szül. Czövek Amália; Lázár Cecília férj. ifj. Winkler Jánosné, Irén férj. Czövek Jenőné, Róbert, Károly, Ernő, Ottó és Mácsi; Lázár Márton és Adolf; Winkler Lia, János, Gyula, Katinka és Károlyka, Czövek Margit; ifj. Winkler János, Czövek Jenő és Köhler Wilhelmina férj. Lázár Róbertné; özv. Kaul Mátyásné; Czövek Róbert, Kaul Anna férj. Paulini Rudolfné és Kaul Francziska özv. Babos Józsefné elszomorodott szívvel jelentik a hű férjnek, szeretett atyának, testvérnek, nagyatyának, apósnak, vőnek és sógnak, id. Lázár Károlynak, e hó 26-án délelőtt fél 11 órákor, életének 67-ik, boldog házasságának 37-ik évében bekövetkezett elhunytát. Önmegtartás övéi javára, szerény egyszerűsége, törhetetlen szorgalma és emberszeretete felehetetlenné tesz emléket. Hült tetemet csütörtökön, e hó 28-án délután 3 órákor helyezik a helybeli ev. ref. sirkertben örök nyugalomra. Legyen áldott az ő emléke! Nagy-Enyeden, 1897. év január hó 26-án.

— **Nagy idők tanuja.** Kovács György 48/49-es honvéd-hadnagy 78 éves korában vég-elgyengülés következtében elhalt e hó 26-án Nagy-Enyeden. Az elhaltban Kovács Lajos városi rendőr-biztos édes atyját gyászolja. Nyugodjék békében.

— **Halálozás.** Nagy szomorúság érte a balázsfalvi postafőnököt, Bíró Józsefet és nejét Kovrig Mária. Kis 4 éves fiok Jenő f. hó 25-én hosszas, kínos szenvedés után elhunyt. Az ég ura nyujtsa vigaszt a lesújtott szülőknél.

— **Előjegyzési naptár a városi tanács részére.** A városi tanács úgy itt nálunk, mint talán a föld kerekén mindenütt, köztudomás szerint nagy hatalom. Nem állíthatjuk biztosan, hogy egyebütt is, de minálunk több ízben jóleső örömmel tapasztaltuk, hogy városi tanácsunk elismerte nagy hatalomnak a sajtót is és ha ez egyet-mást szép szerivel, szórmentében emlékezetébe hozott, igyekezett annak lehetőleg és tehetősége szerint eleget is tenni. És ez jól is van így. Nem szándékozunk a fenti czim alatt állandó rovatot nyitni, de határozottan szándékunk, már amint a körülmények magukkal hozzák, olykor-olykor egy kis előjegyzendő óhajjal, tanácssal, javaslattal előállni. Megkezdjük azzal, hogy felhívjuk a városi tanács figyelmét azokra a ronda, kidült, bedült katonai-istállókra, melyek a városnak éppen a vasutól bevezető vonalait rútitják el és melyek maguk is epedve várják a lebontást, mód felett szegyelvén magukat az egyre csinosodó városban. Nem kell ehhez egyéb, mint egy kis jóakarát és egy körműves; az előbbi a városi tanácstól várjuk és reméljük, a második megtalálható lesz derék iparos polgártársaink között. Reméljük, hogy tavasz nyitával nem kell sürgetési naplónkat igénybe vennünk!

— **Vásár.** A f. hó 25-én Nagy-Enyeden lefolyt országos vásár a lehető legrosszabbul sikerült. Még a baromvásár, tekintve a nagy felhajtást, az idő kedvezőtlenége dacára is meglehetősen volt; azonban a kirakó-vásáron úgy a kínálat, mint a kereslet majdnem semmi.

— **Torna-klub Nagy-Enyeden.** Lázár István koll. tanár felhívást tett közzé a nagyenyedi fiatalság köreiben, hogy torna-gyakorlatoknak hetenként egy-két órában való végzése czéljából az érdeklődők egyesüljenek. Csupa szőzaporítás volna a czél üdvös voltáról bővebben szólani, különösen oly emberekre nézve, kik testi fáradtsággal egybekötött munkát nem igen végeznek s összes mozgásuk az íróasztaltól házáig való sétában áll és ennek következtében nem ritkán valóságos pangás áll be az organizmus működésében. Az eszme oly népszerű, hogy a felhívást — rögtön kibocsátása után — a testedzés tizenöt lelkes híve irta alá kötelezőleg. Tehát az eszme kivételének első nehézségei le vannak győzve. Felhívjuk az érdeklődőket, hogy az életrevaló mozgalomhoz minél többen csatlakozzanak.

— **Bethlen Gábor szobor Nagy-Enyeden.** A városunkban felállítandó Bethlen Gábor szobor alapja javára 1897 január hó 9-én rendezett estély alkalmával ajándékozta k: Bertha Zsigmond és neje 5 frt, gr. Bathlen Ödön (Drág-Hidalmás) 5 frt, Borsay Samu (Kolozsvár) 1 frt, Dózsa Emma (Nagy-Lak) 1 frt 50 krt, Gáspár János 5 frt, Horátsik János 1 frt, Kozma Gyula (Sárd) 2 frt 50 kr, Miksa Elek 3 frt, Papp János 1 frt, Salamon Simon (Tövis) 3 frt, Szilágyi Gyula 3 frt, Szóts Pál (Budapest) 5 frt, Török Bertalan (Budapest) 10 frt, Zeyk Dániel 5 frt. Felülfizettek: Ambrus Miklós (Kolozsvár) 1 frt, Benkő Márton 50 kr, Farkas Sándor 2 frt, Folyovich Sándor 2 frt, Fogarasi Albert 1 frt 50 kr, dr. Jenei Elek 2 frt, Felszeghy Sándor 3 frt 50 kr, ifj. Lázár Felsőly 50 kr, Molnár Gyula 50 kr, Nagy Lajos 1 frt 50 kr, Orbai Lajos 1 frt, Szász József 2 frt, Tunyogi János 50 kr, Vajda Péter 1 frt, Vincenti Lajos 1 frt 50 kr, X. Y. 50 kr, Jegyeiket megváltották: Csathó János, dr. Mátyás Mihály és Tunyogi János. Az ajándékok és felülfizetések összege: 72 frt 50 kr. A nemes szívű adakozók hazafias áldozatkészségükért fogadják a rendező bizottság hálás köszönetét.

— **A nagyenyedi Bethlen-főiskola ifjusága** 1897. évi február hó 6-án a régi városháza nagytermében, saját pénztára javára, Bethlen Sándor gr., Felszeghy Sándor, Folyovich Sándor, Gáspár János, Müller Mihály, Reinbold Olivér, Szalántzy Lőrincz, Török Bertalan, Zeyk Dániel urak védnöksége alatt zártkörű táncestélyt rendez, melyen a bálányai tisztelet Felszeghy Sándorné Gyárfás Gizella urnó fogja viselni. A rendező bizottság tagjai Fogarasi Albert gimn. professzor elnöke alatt: Bitai Béla, Bodor Kálmán, Bőjtke Lajos, Budai Árpád, Dali István, Derzsi Ödön, Farkas Lajos, Györfly Pál, Imre István, Karácson Ödön, Kozma Gyula, Lázár József, Lőte Pál, Magyar Ferencz, Nagy Kálmán, Nagy Pál, Pásztor Gyula, Puskás Gyula, Sebestyén Kálmán, Simon Ferencz, Szabó Gyula, Szathmári Károly, Székely Miklós, Váró Géza. Az estély kezdete este 8 órákor. Belépti díj személyenkint 2 korona, család-jegy 5 korona.

— **„Felhívás részvény-aláírássra“** czimű, lapunk mai számában megjelenő hirdetést melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Oly vállalatról van ebben szó, mely a mellett, hogy a részvényeseknek befektetett tőkéjük után tisztességes anyagi hasznot ígér, egyzersmind a közművelődésnek tesz kitünő

szolgálatot városunkban. Ezen életrevaló vállalatnak — mely ugy szólván szemünk előtt nőtt napról napra nagyobb — a hazai iparfejlesztés terén is érdemei vannak, a mennyiben ez az első vállalat, mely hazánkban a pénztári tömbök (Cassablock) gyártású készítését bevezette. E czikkért eddig sok pénz vándorolt ki a külföldre. A szóban forgó vállalat rövid idejű fennállása óta nemcsak hazánkban, hanem Ausztriában is élénk piacot teremtett pénztári tömbjeinek, s ha tekintetbe vesszük azt is, hogy e czikk fogyasztása napról-napra nagyobb mérvet ölt, egész biztosra vehetjük, miszerint az eddigi nagy forgalom — melyet azonban a tulajdonos ezé a kellő anyagi erő hiánya miatt nem fokozhatott — jövőre, megfelelő töké mellett, hova-tovább növekedni fog. Ami pedig a nyomdát illeti, ez — mint mindnyájan tudjuk — már eddig is bebizonyította versenyképességét minden tekintetben. Nyomatványaival köztudomás szerint az egész országban konkurrál (a fővárost sem véve ki), azoknak hazánk minden nagyobb városában piaca van versenyképes árai folytán; s hogy nemcsak olcsó áráival, hanem munkáinak izéles kiállításával is képes versenyezni, e mellett bizonyítanak a szaklapok magaslatú nyilatkozatai. Aki tehát pénzt egy nagyjövőjű s egyszersmind uttörő vállalatba akarja befektetni, mely a befektetett töké után egész biztosan szép kamatokat fog hozni, sietni fog az alakulóban levő nagyenyedi papírgyár és könyvnyomda részvénytársulatba mint részvényes belépni. Aláírási iverk lapunk kiadóhivatalában kaphatók.

— **Lopás.** Ritka vásár mulik el a nélkül, hogy valakit meg ne lopnának. Épp így történt e hó 24-én a baromvásáron is. Csucsai Sándor torockkőszentgyörgyi lakos egy marháját eladta és annak árát zsebkendőjébe kötözve eltette a zsebébe, örömeiben pedig, hogy marhájától megszabadult, betért az egyik ivó-sátorba áldomást inni. Egy pár vásári tolvaj megérezte, hogy pénz van az öregnél, szóba állottak vele és szóbeszéd közben ellopták a marha árát s azzal tovább illantak. A torockkői ember pedig, midőn fizetni akart, akkor vette észre, hogy a pénze nincs meg; rögtön a rendőrséghez ment és kérte a rendőri nyomozat megindítását. Ennek eredménye is lett, mert a tolvajokat sikerült elfogni Berza Sándor, Szilágyi Mihály és Csetyán Juon rovott multu egyének személyében. A rendőri nyomozat megejtése után a jó madarakat átadták a helybeli kir. járásbíróshoz megérdemelt jutalmuk elnyerése végett.

— **Figyelmeztetés.** Nagyenyedi ev. ref. egyházunk mindazon tagjai, kik az országos ev. ref. egyházi közalap (domestika) javára rendes járulékot kötelesek fizetni, figyelmeztetnek arra, hogy az esetre, ha a mult 1896. évi kirovással megelégedve nincsenek, azt egy vagy más tekintetben aránytalanul találják, az említett évre szóló összeírást folyó évi február hó 9-ikéig Málnási Lajos énekvezér tanító urnál megtekinthetik s ezen határidőn belől felszólalásukat írásban vagy élő szóval megtehetik. A február hó 9-ike után teendő felszólalások nem fognak tekintetbe vétetni. Nagyenyeden, 1897. évi január hó 24-én. Gáspár János egyházkerületi főgondnok.

— **A jótékony névben.** Resicabánya község előljárástól kaptuk a következő felhívást: Községünkben létező szénbányánkban történt bányalégrögzés követ-

kezében elszerezetlenül bányászok után számos özvegy és árva maradt, kik a legnagyobb nyomorban vannak. A szerencsétlenség által oly borzasztó módon sújtott szegények sorsát némileg enyhítendő, azok részére könyöradományokat gyűjtünk. Tisztelettel felkérjük a tekintetes szerkesztőséget, miszerint becses lapjában a fejt jelzett czélra szintén felhívást közbeocsátani s a befolyandó összegeket előljáráshoz juttatni méltóztatassék. Resicabányán, 1897. január 3-án. Teljes tisztelettel Schneider F. bíró.

— **Hat kisasszony pöre.** A troppai törvényszék a közel jövőben különös pört tárgyal. Hat szép kisasszonyt, tekintélyes polgárok leányait, vádol csalással a királyi ügyész. Az állam egyik előkelő hivatalnokai ugyanis nemrégiben levelet kaptak, amelyben a troppai színház egyik művésznője pénzt kér tőle, azzal az okadatozással, hogy egy új szerepben fényes toalettet kell viselnie. Az államhivatalnok, aki tetőtől talpig gavallér, el is küldte a pénzt, de nem poste restante, ahogy a levél kívánta, hanem egyenesen a művésznő lakására. A művésznő azonban, akinek eszéágában sem volt pénzt kérni, megbotránkozva rohant a hivatalnokhoz, s teljes elégtételt kért az ellene elkövetett sértésért. Kutatni kezdték, s ekkor kiderült, hogy a hat fiatal kisasszony küldte a levelet, sőt nemcsak ezt az egyet, hanem egész sereg hasonló episztolát a troppai sársadalom legelőkelőbb fiatal uraihoz.

Közgazdaság.

Mezőgazdasági termelés 1894. és 1895. évben.

(Folytatás.)

Vármegyei mezőgazdasági bizottságok 1894-ik év elejéig alakítottak 15 vármegyében, ugyanez év folyamán pedig megalakult 8 vármegye területén.

A gazdasági egyesületek az 1894. év folyamán általában az ezredéves kiállítás előkészületeivel voltak elfoglalva.

Sokoldalú tevékenységet fejtett ki az országos gazdasági egyesület; továbbá az egy vármegyére kiterjedő gazdasági egyesületek közül különösen az erdélyi szász gazdasági egyesületet emeli ki a földművelésügyi miniszter ur évi jelentésében.

A gazdasági egyesületeket anyagi erejükhöz mérten a következőkben ismertetjük:

I. Országos és több vármegyére kiterjedő gazdasági egyesületek:

	Vagyon készpénzben és értékpapirban	Tagok száma
1. Orsz. magy. gazd. egyesül.	47,213 frt 02 kr	2174
2. Erdélyi gazd. egyesület	109,732 " 86 "	121
3. Erdélyi szász gazd. e.	23,290 " — "	2943
4. Délv. földm. gazd. e.	2978 " 91 "	4500
5. Magy. orsz. méhészt. e.	1179 " 26 "	2048
6. Orsz. magy. kertész e.	11,342 " 80 "	403

II. Vármegyei gazdasági egyesületek:

	Vagyon:	Tagok száma:
1. Abaujtornam. g. egyesület	14,689 frt 65 kr	330
2. Alsóf.-vm.-gazd. egyesület	2,385 " 88 "	96
3. Aradi " " "	15,506 " 80 "	125
4. Békés " " "	17,200 " — "	723
5. Bihar " " "	18,801 " 06 "	383
6. Borsod " " "	7,490 " 38 "	461
7. Csik " " "	2,110 " 27 "	405
8. Fejér " " "	10,609 " 90 "	82
9. Győrvidéki " " "	10,181 " 26 "	87
10. Hunyadm. " " "	7,897 " 86 "	228
11. K.-Küküllő " " "	2,097 " 61 "	181
12. Komárom " " "	9,586 " 74 "	569

14. Nyitra gazd. egyesület	17,636 frt	59 kr	432
13. M.-Torda " " "	3,714 " "	17 " "	222
14. Torontál " " "	20,000 " "	— " "	480
15. Veszprém " " "	10,800 " "	— " "	362
16. Zalavárm. " " "	8,275 " "	— " "	677

Eme két kimutatásból világosan látható, miszerint az anyaországbeli gazdasági egyesületek mindnyája igen szép vagyonnal rendelkezik, csak az erdélyrészi vármegyék gazdasági egyesületei maradnak messze hátra anyagi tekintetben amazok mellett.

Mindenesetre jellemző adatok a gazdasági ügyek érdeklődését illetőleg.

Az egyes mezőgazdasági ágazatok fejlesztése érdekében 1894-ben a következők tettek:

A komló-termelés fejlesztése érdekében még 1893-ban Trencsén vármegyében felállított illavai mintatelep újabb dugványok hozatalával bővített. A hazai termelők pedig szintén jó minőségű komlódugványok ingyenes átengedésével, valamint telepeik berendezésénél szaktanács és utbaigazítás adásával segélyeztettek.

A kender- és lentermelés, továbbá a herrefélék termelése érdekében kitűnő minőségű vetőmagvak osztattak ki, részint kedvezményes áron, részint ingyen.

Különös figyelem fordított a felvidék legfontosabb terménye, a burgonya felé. Kitűnt ugyanis, hogy a felvidék burgonyatermelésének gyér sikere nem annyira a kedvezőtlen időjárásban, mint inkább azon körülményben leli okát, hogy a gazdaközönység nem rendelkezik jó és a helyi viszonyoknak megfelelő burgonya-vetőmaggal.

E bajon segitendő, már 1896-ban a magyar-óvári növénytermelési kísérleti állomás által végzett kísérletek eredményének alapján gondoskodott arról, hogy a felvidék megyéinek szegényebb sorsú kis gazdái kedvezményes áron jussanak jó minőségű vetőgumóhoz. Ugyanígy segélyeztettek a gazdák lencsemag, seprőcírok-mag, egyes inség-sújtott megyékben árpa és zab vetőmag kiosztása által.

Az 1895. évnek összegyűjtött mezőgazdasági adatait a jövő számunkban fogjuk ismertetni érdeklődő gazdaközönységünkkel.

(Folytatása következik.)

Sz. V.

Elvi határozat. A pénzügyminisztérium egy hozzá fölterjesztett vitás ügyben kijelentett, hogy nemcsak a szőlőbirtok tulajdonosa, de valamely mivelés alatt álló szőlőnek birtokosa, haszonélvezője vagy bérlelője is szőlőgazdának tekinthető, tehát a szőlőbirtokosokat megillető adó s más kedvezmények iránt azoknak is jogos igényük lehet.

A fák, mint levegőtisztítók. Hogy a fák mennyire javítják, tisztítják a levegőt, számos példa mutatja. Egy erdőben, hol 1859-ben 6000 ember volt egyesítve, több mint fele a katonáknak váltóláza esett és minden száz közül 35 meghalt. Amióta azonban az erdőt erdővel vették körül, annyira megjavult az egészségi viszony, hogy alig hal meg egy is a katonák közül. Már maga ez az eset is mutatja, hogy milyen hasznos a fáültetés.

A borok zamata (bouquet). Francia tapasztalatok azt mutatják, hogy igen czélszerű olyan mustba, melynek természetből nemesebb zamata nincs, kis mennyiségű olyan fűrtöt keverni, melynek bora kiváló zamatu szokott lenni, mert ilyenkor ennek a kis mennyiségnek zamata föltűnő hatással lesz az egészre.

Hogy azonban a siker teljes legyen, a

fiom pouquet-t adó fűrtöket valamivel előbb le kell szedni, megtörni és erjedésbe menni hagyni; mikor aztán teljes erjedésben vannak, a nem zamatos boru fűrtök közé abban a pillanatban kell őket belekeverni, mikor ez utóbbiakat csomaszadják vagy malmou törlik.

- y -

Meteorológiai jelentés jan. 24-től jan. 27-ig.

Nap	Óra	Légnyomás 700+	Hő	Szél iránya és erő- sége	Bor- lat	Csapadék	Hő napi max. min.
24	7	49.4	+0.2	S ₁	8	—	
	2	50.1	+7.6	S ₁	8 ● 0.3	+8.5	+0.2
	9	47.4	+8.0	W ₅	8 ● 6.0		
25	7	48.9	+3.2	S ₁	10 ● 5.6		
	2	47.5	+1.8	S ₂	10 ● ny.	+3.2	-5.5
	9	50.6	-1.7	NW ₅	2	—	
26	7	55.6	-5.2	SW ₃	4	—	
	2	54.0	+1.0	SW ₅	7	—	+1.4 -5.2
	9	56.9	-1.0	NW ₂	3	—	
27	7	60.4	-2.9	NW ₅	3	—	
	9						

Kilátás: Derült és enyhe idő mérsékelt fagygal.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C° fokokban. Szél iránya: N = észak, S = dél E = kelet, W = nyugat. Szél erőssége = 1—10-ig. Borulat foka = 1—10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● = eső, * = hó, ▲ = jég Δ = dara.

Apróságok.

Az adós büszkesége.

Szabó: Mikor számíthatok rá, hogy végre valahára kiegyenliti számláját?

Jogász: Mit tudom én? Azt hiszi talán, hogy egyedül csak magának tartozom?

Találkozás.

Egy ur (bálban). Ugyan hol volt már szerencsém?

Másik ur: Sokszor borotváltam uraságodat.

Optimista.

A.: Nos Dicsőffy ur, hogy sikerült az ön jutalomjátéka?

D.: Fényesen. Senki se mert fűtyülni!

Oktatás.

Főváros: Figyelmeztetem a tanár urat hogy ami elől fut, rendszerint az a nyul. A, kutya, az hátul szalad. Ma kivételképpen csupán nyulakra lövünk.

A ravasz sváb.

Na asszony, most alaposan becsaptam a vasutat. Returjegyet váltottam s nem utaztam vissza.

Kaszárnya-stílus.

1. Altiszt: Ma' mér' ne lehetne, hogy az ember majomból lett, mikor még a czivilből is katona lesz.

2. Örmester (egy rekrutához): Ne vágjon olyan okos képet, hallja, hiszen meghazudtolja önmagát!

Önérzet.

Eldó lány (a hadnagyhoz, aki kezét kéri): Sajnálom hadnagy ur, de megtisztelő ajánlatát nem fogadhatom el, már el vagyok jegyezve.

Hadnagy: El van jegyezve? Nagysád! Önnek csakugyan nagy pechje van!

Kettő közül a harmadik.

Ifju: Aranka nagysám, nem tennék egy kis sétát? . . . Avagy inkább ülve marad?

Aranka: Nem a — Isten ments! Legszívesebben férjhez mennék.

Férjek taktikája.

A fiatal asszony panaszkodik a barátjának:

— Oh, Vilma, kérlek, oly boldogtalan vagyok. A férjem az előbb rémitően összevesztett velem.

— Nem tesz semmit, vigasztalódjál. Amint elmúlt karácsony és új év, azonnal ki fog bekülni.

Nehéz helyzet.

A törvényszéki elnök a következő kérdést intézi egy többszörösen büntetett fiatal betörőhöz:

— Mondja csak, miért nem akar megmaradni a szülőinél, ahelyett, hogy bűnös életmódját folytatná?

— Nagyon nehéz az én helyzetem, elnök ur, válaszol sóhajtva a reményteljes csemete. — mikor én szabad vagyok, ők vannak becsukva és mire ők szabadulnak ki, rendszeren engem csuknak be.

Az első granátos.

Most száz éve annak, hogy olasz csatáren elesett La Tour de' Auvergne, a köztársasági francia hadsereg Diogenese, aki nevezetes volt arról, hogy visszautasított minden előléptetést és nem akart egyéb lenni, mint a hadsereg első granátosa. Pedig régi, előkelő nemesi családból származott és ha akarta volna, fölvihte volna a legmagasabb katonai méltóságig. Annyi érdemrendet kapott, hogy a kegyes-tarisznyája felig megtelt velük, de ő soha sem tűzött föl egyetlen egyet sem közülök. Most meg emléket akarnak neki állítani és ebből az alkalomból fölelevenítenek róla számos adomát, amelyek közül a legjobbak egyike a következő: Mikor a francia hadsereg Bonaparte alatt bevette Milánót, az első granátos meztláb vonult be a meghódított erősségbe és mivel a megelőző harcokban szokása szerint kiténtette magát, a hadsereg főparancsnoka felszólította, hogy kérjen ki magának bármi kegyelmet.

— Hát csakugyan olyan hatalmas vagy? kérdezte tőle Latour.

— Azt hiszem.

— Nos akkor szerezzél nekem egy pár cipőt, mert e rossz kövezen megfájdultak a lábaim.

Csarnok.

Sztárai Mihály élete és irodalmi működése.

— Irodalomtörténeti esszé. —

Írta: Kiss Pál.

(Folytatás.)

5

Sztárai epikai költészete.

A reformáció kora nagy lendületet adott epikus költészetünknek. Mig az előző századokból csak néhány név s egy-két töredék maradt ránk, addig a XVI. század írói ezen műnemben egész könyvtárral gazdagították irodalmunkat. A reformáció hatása alatt, természetesen, az epikus költészet iránya is más fordulatot vett. Szűz Mária és a szentek kultuszának megszűnésével a középkori legendák kiszorultak s helyüket másnemű epikus tárgyak foglalták el. E pezsgő korszak buzgó írói, elbeszélői a legkülönbözőbb forrásokhoz fordulnak anyagért; egyaránt merítenek tárgyat a mondakból, a történelmi és mesés világából, a szentírásból, a hazai és világtörténelemből stb. Számtalan apró történet keletkezik: regék, mondák, balladafélék, szép történelmi, hazai és világtörténelmi, bibliai és szenttörténelmi verses elbeszélések, tanító, feddő költemények stb. A felsoroltak között nagyon lényeges helyet foglal el a bibliai és szenttörténelmi tárgyak feldolgozása, ami egészen indokolt. A hitújítás ugyanis a bibliát a nép kezébe adta, de annak teljes magyar kiadása sokáig késett, egészen a század végéig, míg Károli Gáspár vizsolyi bibliája megjelent 1589—90-ben. Így hát az újhit terjesztői a szent könyv hiányát igyekeztek pótolni a bibliai történetek verses feldolgozásával s több-kevesebb poézissal „versekbe rendelték“ a bibliai szöveget. Így keletkezett a bibliai epika a prot. férfiak kezében, kik a reformáció eszméit népszerű, mulattató olvasmányokban is törekedtek terjeszteni a hívek között. Főleg pedig az ó-szövetséghez fordultak, mint a reformáció által hirdetett isteni kijelentés forrásához s ebből merítették tárgyukat reformatori célzattal; a feldolgozásban tanító, elmélkedő, moralizáló elemmel s hiányával az alakító és alkotó tehetségnek. Szóval: irtak gyakorlati czéllal, művészi tekintetek nélkül.

Ebbe a sorba tartozik irónk is vallásos elbeszéléseivel.

Sztárainak öt vallásos tárgyú elbeszélő költeménye maradt ránk, amelyek a következők:

1. Szent Illyésnek és Ákháb királynak idejében történt dolgokról, melyek az mostani időbeli dolgokhoz hasonlatosok. 3. Regum. 16. Ezen cím alatt mint laskói prédikátor írta 1549-ben első bibliai tárgyú elbeszélését. A biblia ó-szövetségi könyvének Királyok I. k. 17. részében található rövid történetet bőbeszédűen, hosszadalmas magyarázattal adja elő. Ákháb, a hitetlen király, bűnbe süllyed, s gonoszságát azzal tetézi, hogy elvesz egy pogány asszonyt s Bál-istennek adja magát. Ezt meghallván szent Illyés, istentől indítva, hozzá megy s megint; azután a pusztába távozik, majd Sarepta pogány városba, ahol egy özvegy asszonynak meghalt fiát — Istenhez imádkozván — feltámasztja. Három év múlva Isten újra Ákhábhoz indítja; itt találkozik az istenfélő Abdiás-szal, Ákháb udvarbírájával s őt urához küldi, hogy bejelentse. Ákhábbal találkozáskor, előtte Bál-isten ötödfélszáz papjával áldoz istennek; a „papokon“ fényes diadalt arat, akiket aztán Ákháb megölet. A királyné azonban meg akarja öletni Illyést, ki az izenettől megijed s egy pusztába menekül. Itt Isten angyalai táplálják. Utóbb Mikheás és Elizeus próféta

szerpe következnek, míg el nem éri Ákháb királyt Isten büntetése. Majd Elizeus prófétáról ír hosszasan, ki Illyés mennybemenetele után ennek palástját és hatalmát örökli s csodadolgokat mivel. Végezetül a befejezésben, sikerült hasonlatokban és ellentétekben, hosszas allegorizáló magyarázat következik. Szembeállítja a hív keresztyént és a gonosz hitelent Ábel és Kain-ban; a vízözön időbeli romlott népben és Noé-ban; Sodomá-ban és Loth-ban; Ákháb királyban és Illyés prófétában stb. Majd így elmélkedik:

„Sok Ákháb királyok mostan támadtak,
Kik az Isten ellen nagyon viaskodnak,
Hamis tör papokban az kik bizakodnak,
Nagy sok bálványokat vélek imádatnak.“

„Egyik Ákháb király az Bécsben lakozik,
Ki az Isten ellen nagyon hadakozik!“

„Másik Ákháb király barátból lett király,
Ki sohasem tanolt, de mostan prédikál;
Ő jobb keze fölül nyilván az ördög áll,
Kivel egyetembe pokolba alá száll.“

Aztán subjectiv vonatkozással írja, hogy most is „sok Illyések támadtak“, kik Istenben bizva, a hamis papok ellen prédikálnak, akik majd Krisztus eleibe vitetnek és örökké élni fognak, míg a gonoszok megsegyentülnek és a pokolba szállnak. — Az utolsó versszakban a szerzetesi idő olvasható.

Érthetemes, de nagyon terjengős elbeszélés. Egységes történetet, kerek mesét nem ad, csupán a főszemély egységét találjuk meg benne. Az egymásután következő eseményeket krónikás sorrendben mondja el minden belső kapcsolat nélkül, úgy, hogy e miatt a mellékes történetek, a főesemény kárára, nagyon szétágazók.

Egységet, művészi alakítást, gondos szerkesztést nem találunk ironk ezen enekében. A költő felett a tanító ezélat uralkodik, s világosan érezhetn, hogy művét — sok subjectiv vonatkozással — hosszasan előadott tanulság kedvéért írta. A tanulságban a német elleni gyűlölség s a felekezetieskedő felháborodás is megnyilatkozik Ferdinánd császár és Fráter György ellen, mely kifakadása azonban csak első kiadásában volt időszerű.

Az ide vonatkozó három versszak épp ezért csak az 1574-iki kiadásában van meg, a többiből, valamint Bornemisza énekes könyvéből hiányzik.

Előadása és verselése kevés gondosságot és utánjárást mutat. Legsikerültebb a befejezés, amelyben ügyes hasonlatokban és sikerült ellentétekben drámai élénkséggel magasztalja az igaz keresztyén hitet s buzgóságában felhevülve, lendülettel festi a gonoszok megbüntetését.

Az egész költemény 164 négy soros versből áll. Kezdő verseiben Michael Starinus olvasható, azontul pedig nincs értelem. Strófái 12 szótaguak, jól megtartott sor-metszettel és rimmal.

Sztárai ezen gyengébb s minden magasabb költői becsét nélkülöző éneke, gyors folyamatával s főleg időszerű vonatkozásaival, közkedveltségtől volt a XVI. és XVII. század folyamán, úgy, hogy Bornemisza Péter énekes könyvében kívül még három ránk maradt külön kiadást is ért, u. m. a debreczenit 1574-ben, szintén Debreczenben egyet év nélkül a XVI. században és végül szintén ugyanott egyet 1619-ben.

2. 1552-ben írta az előbbinél sokkal sikerültebb bibliai elbeszélést: „Az Holofernes és Judit asszony történetét.“ A történetet, melyet Tinódi is feldolgozott, a Judit könyve című ó-szövetségi apokriph iratból merítette. — Nabugodonozor, Assyria hatalmas királya, „Isten helyett magát akarja imádatni, Isten felett magát akarja tiszteltetni,“ de a zsidók ellenállnak Holofernesnek, a király hadnagyának. E miatt Holofernes „igen megharagvók“ és kerdőzködők e nép fölül Akiortól, ki a választott nép történetére hivatkozik. Ezért Akiort megkötözteti s hadserget indit Betulia ellen, hogy megmutassa: „... nincsen több Isten Nabugodonozornál!“ — A roppant se-regtől megrémült zsidók kétségbe esve fordultak Istenhez. Oziás pap inti, hogy őt napig legyenek békével s reméljenek Istentől. Judit asszony pedig, „ki az zsidóságban nagy jámbor asszony vala, három eszendeig és egy hónapiglan Immáron özvegy vala“, előállott s Istenbe helyezett erős hitel így szólt:

„Az város kapuján az éjjel tü álljatok,
Ábra leányommal az kapun én kimegyek,
De én tanácsomról ne kérdőzködjétek,
Érttem imádjatok.“

Azután hosszasan imádkozik Istenhez, kérve, hogy fejét vehesse Holofernesnek „önnön fegyverével.“ Imádkozás után előhívta leányát, szépen megmosdott, megkente magát, összefonta haját, fejére tette szép aranyos nászfáját, karjára ékszeret tett stb., leányának pedig egy palack bort, egy korsó olajat, pogácsát, paréjt, kenyeret és sajtot adott át s így indult a vezér táborába. — Az ellenség „strázsáit“ csellel kijátszva, mintha titkot akarna elárulni a város könnyebb bevehetésére, Holoferneshez bocsáták, ki meglátván, „azonnal megkedvelé.“ Negyedik napon a vezér nagy vacsorát rendez, s arra meghívja a szép Judit asszonyt is, ki iránt „nagy kívánságban esék.“ A vacsora alatt „Holofernes kedig igen sokat ívek, Mennyet nem itt életében“ s este „fekvék részegen agyában s Juditot mellé rekeszték.“ Most Judit asszony „nyakát kétszer vágá, És az fejét elvevé.“

1232. szám. 1896. bgyrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az abrudbányai kir. járásbírósa 8288—1896. számú végzése által bécsi Dr. Arnold Brenner ügyvéd által képviselt M. Herz és fia javára bucsuni Dános Aurélián ellen 90 frt tőke, ennek 1895. évi január hó 1. napjától számított 5% kamatai és eddig összesen 21 frt 57 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság 896 23 11 sz. a foglalt és 450 frtra becsült, a foglalási jegyzőkönyv 1. 2. és 3. tétele alatt 10 kalangya széna, 2 ló, 1 féderes kocsiból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az abrudbányai kir. járásbírósa idézett sz. kiküldetést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis alperesek lakásán Bucsumban leendő eszközzésére 1897. év január hó 28-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitétik és

Aztán a vezér levágott fejével diadalmason haza sietett, s azt otthon, Istent dicsérve, felmutatá a zsidó nép lelkes örömére, mire Judit asszonyt magasztalák:

„Áldott asszony vagy te, kinek keze miatt
Ellenségünk öleték.“

A vezér megöletése zavarba hozza az egész pogány tábor, melyen a zsidók óriási győzelmet nyernek s hálát adnak Istennek, ki a tőle felőket, mint zsidó felfogással mondja, felmagasztalja és a kevélyeket meg-alazza.

Jól sikerült elbeszélés. A szerencsésen választott tárgy ügyes kivitelben jelenik meg. A kegyes, vallásos és hazájáért rajongó Judit asszony alakja szépen és helyesen domborodik ki, úgy, hogy a költemény szerkezet (egység, teljesség, helyes megokolás, szerencsés kifejtés) tekintetében, kevés kívánni valót hagy fenn.

Az előadás és verselés is sokkal gondosabb, mint Ákháb király történetében; a dialogok, rajzok, leírások élénken folynak s nemcsak lélektani megokolást, de szemléltető képeket is találunk az események előadásában.

Összesen 132 négysoros rimes versszakból áll. A versszakok első és második sora 13 szótagos, a harmadik 12, és a negyedik 7 szótagból van szerkesztve. Rim tekintetében rend szerint a negyedik sor visszatérő rime az első és második sor pár-rimével egyezik, míg a harmadik szabad sor, s csak ritkán cseng össze a többivel. Versfejeiben neve nem található, ezt az utolsó strophában adja tudtunkra, a szerkesztési idővel kapcsolatosan.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

Rejőd Ugyvéd, Gy.-Fehérvár. Levelező-lapját, mint kizárólag oda tartozót, átadtuk a kiadóhivatalnak, szavatosságot azonban a kiadóhivatal belügyeiért nem vállalunk.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÜRÖK BERTALAN.

Kiadók: Cirner és Lingner.

Cirner és Lingner könyvnyomdája, Nagy-Enyeden.

ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsárón alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhívjuk mindazokat, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

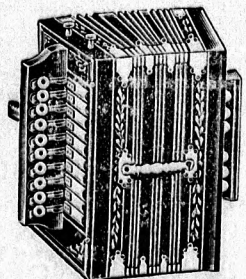
A törvényes határidő a hirdetésnek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Abrudbányán, 1897-ik évi jan. hó 3. napján.

Szabó Lajos,

kir. Lirósági végrehajtó.

1012 1—1

Csak 4 frt 50 krért

szállítom világhírű

„BOHEMIA“

harmonikámat hosszú billentyűkkel és valódi gyöngyház díszítéssel. Ezen harmonika 2 dupla fúvóval és 11 ráncos, erős fúvóval bir összehajthatatlan érezarkokkal. — A hangok egyes lemezekre vannak alkalmazva, miert is a harmonikának gyönyörű orgonához hasonló hangja van.

40 hangu	2 Reg.	18 1/2	33 cm. nagy	4 frt 50 kr.
60	3	17	34	5
80	4	17 1/2	34 1/2	6

Iskola ingyen, portó és csomagolás 60 kr. Képes árjegyzőkek ingyen
C. A. Schuster harmonika gyáros Markneukirchen 7. 8.
Szátküldés vámentesen, csak utánvétellel. Csere megengedtetik. Viszontárúsítók kerestetnek.

852 13—20

1088. szám. 1896. bvgrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az abrudbányai kir. járásbíró 7621—1896. sz. végzése által az abrudbányai Dr. Draia Eneás ügyvéd által képviselt Anka Nicolae javára odaváló Zsurka Nicolae és társa ellen 60 frt tőke, ennek 1895. évi november hó 30-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 41 frt 65 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság 896¹/₁₀₀ foglalt és 440 frtra becsült, a foglalási jegyzőkönyv 1-től 6 tételig Zsurka Nicolae l. Nicolae-nál 2 fehérszörű ökör, 2 veres, 1 fehér tehén, 1 veres borjú, és 6 kalongya széna, Zsurka Josif l. Nicolae-nál 2 veresszörű borjú, 2 kalongya széna és 10 boglya szénából álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az abrudbányai kir. járásbíró az idézett sz. kiküldetést rendelvé végzése folytán a helyszínen, vagyis alperesek lakásán Abrudfalva-Csuruleasan leendő eszközésére 1897-ik év február hó 5-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legelőbb ígérőknek beárón alul is eladtnak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz ki-

fizetendő. Végül felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetésnek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Abrudbányán, 1896. évi jan. hó 17. napján.

Szabó Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

1010—97 1—1

**Egy jó háztól való fiu
tanoncznak
fölvétetik ifj. Gräef János
vas- és fűszer-üzletében.**

1011 1—4

Eladó birtok.

Alsófehérvármegyében Nagy-Enyed város és Tövis község vasuti állomásaitól 2 órányi távolságban **Kis-Solymos községében levő 80 kat. hold és 642 □ öl területű**

tagosított birtok,

mely áll szántó, kaszáló, erdő, legelő és ehhez tartozó udvarházból, gazdasági épületekkel és külön veteményes kerttel együtt, örök áron eladó.

Értekezhetni: **Polgár Lajossal**, mint megbizzottal. Nagy-Enyeden, Várszeg-uteza 40. sz. a. 1003 2—3

Felhívás részvény-aláíráásra.

Alulírottak a **Cirner és Lingner** cégnek a m. kir. országos fegyintézetben 10 évi szerződés alapján elhelyezett **papirzacskó- és pénztári tömb- (Cassablock-) gyára** és **könyvnyomdája** átvételével kapcsolatban **részvénytársaságot**

kivánnak alkotni, melynek alaptőkéje biztosítása végett ezennel **részvény-aláírást nyitunk.**

A részvénytársaság tervezete:

1. A cég: **Nagyenyedi papiráru-gyár és könyvnyomda részvénytársulat.**
2. Részvénytársaság székhelye: **Nagy-Enyed.**
3. A vállalat tárgya: **Papirárak** (papirzacskó, pénztári tömb stb.) **készítése és könyvnyomda.**
4. Alaptőke nagysága: **50000 frt o. é., 500 drb egyenként 100, azaz egyszáz forint o. é. névértékű részvényben.**
5. Az aláírás záró ideje: **1897. február 1.**
6. Az alapítók közül ifj. Cirner József és Lingner György a részvénytársaság alaptőkéjéhez gépekben és egyéb felszerelésekben, nyers anyagokban és kész áruban tekvő, körül-belől 18000 o. é. frt értékkel kivánnak járulni, mely az alábbi (a—c pontban) elvek szerint átveendő értékben az alábbi gyűlésen megállapítandó számban részvényeket kapnak.
  - a) A nyers anyagok és kész áruk megejtendő becsü alapján, de semmi esetre sem magasabb értékben vétetnek át, mint a mekkora a nyers anyagok számlával igazolt beszerzési s a kész áruk előállítási ára.
  - b) Az olyan anyagokat és árukat, melyekre nézve a leltározó bizottság jelentése alapján azon meggyőződésre jut, hogy nem értékesíthetők, joga lesz a részvénytársulatnak át nem venni.
  - c) A Cirner és Lingner cég künnelevő követeléseinek közül csak azok vétetnek át, a melyek a részvénytársaság megalakulásától számított négy hónap alatt befolytak.
7. Az alapítók fentartják maguknak a jogot az első igazgatóságot kinevezni.
8. Az aláíráskor 10% **(mely az aláírási ivvel együtt f. évi február 1-ig a Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztárhoz küldendő be)**, az alakuláskor, melynek ideje és helye minden egyes aláíróval és hírlapilag is közölve lesz, 40% fizetendő a részvényekre.

Nagy-Enyeden, 1897. január hó.

Kovács Gyula
polgármester

Lázár István
koll. tanár

Cirner J. József   **Dr. Winkler Albert**   **Dr. Garda Kálmán**
Winkler János   **Papp János**   **Sombory Sándor**   **Horváth Miklós**
Ifj. Cirner József   **Dr. Ebergényi Sándor**   **Lingner György.**

1—1